

Spis treści

Przedmowa do wydania polskiego	5
Podziękowania	9
Wprowadzenie	11

1. Wschód augustiański

Organizacja Wschodu	15
Oktawian w Samos: władcy klienci	15
Zajęcie Egiptu	21
Podział prowincji w 27 r. p.n.e.	22
Reorganizacje i aneksje	26
Obrona Bałkanów i reorganizacja Tracji	26
Kwestia armeńska	27
Ekspedycje do Arabii oraz Etiopii	28
Aneksje i wahania polityczne w okresie od 26/25 r. p.n.e. do śmierci Augusta	30

2. Prowincjonalizacja i rozszerzanie granic cesarstwa od Tyberiusza do końca epoki Sewerów

Prowincje rzymskie od Tyberiusza do Domicjana	39
Aneksje za rządów Tyberiusza	39
Nowa polityka za Kaliguli	43
Klaudiusz i tworzenie nowych prowincji	44
Panowanie Nerona	47
Aneksje i reorganizacje w epoce Flawiuszów	48
Próby ekspansji na wschód w okresie od Trajana do końca epoki Sewerów	50
Nowa polityka bezpieczeństwa	50
Wojny partyjskie Lucjusza Werusa	54
Najazdy barbarzyńców i konflikty wewnętrzne	55
Septymiusz Sewer na drugim brzegu Eufratu	57
Wschód za Sewerów	58

3. *Hegemonia ton Rhomaion*

Ludzie władzy	61
Od promegistratury do służby państwowej: namiestnicy prowincji	61
Władcy zależni	65
Prawa, sądownictwo, status indywidualny	71
Wojsko i obronność	74
Zadania wojska	74
Liczebność wojsk	77
Pobór do wojska i romanizacja	82

Obronność a sieć dróg	86
System podatkowy i pieniądz	88
System podatkowy	88
Podatki bezpośrednie	89
Podatki pośrednie	91
Pobór podatków i obciążenia z tym związane	93
Rekwizycje i świadczenia rzeczowe	99
Pieniądz	100
Kult cesarski	113
Hellenistyczny rodowód kultu	115
Miejskie kultury cesarzy	116
Organizacja kultu w prowincjach	119
<i>Koina</i>	124
Jacy bogowie?	127

4. Świat miast

Upowszechnienie się modelu greckiego i założenia typu rzymskiego	135
Organizacja municypalna i cele polityki lokalnej	138
Finansowanie miasta: od dobrowolności do przymusu	146
Finanse miast	147
Wpływy	147
Wydatki	148
Urzędy i liturgie	152
Definicje	152
Nowa kategoria urzędników	155
Immunitety i stosowanie przymusu	158
Euergetyzm	162
Definicja	163
Tradycja klasyczna i hellenistyczna	163
Dziedziny euergetyzmu	164
Koszty i środki euergezji	169
Beneficjenci euergezji	172
Euergeci	172
Funkcje euergetyzmu	175
Euergetyzm a ekonomia	176
Społeczna funkcja euergetyzmu	177
Przyczyny i cele euergetyzmu	178
Społeczeństwa miejskie	183
Tło ekonomiczne	183
Bogacze i notable	185
Podstawy bogactwa	185
Stan majątkowy a obywatelstwo rzymskie	191
Bogacze: stan czy klasa?	193
Lud i jego problemy	194
Praca	194

Wyżywienie	197
Rozrywka, nauka, opieka zdrowotna	203
Rozruchy i nastroje społeczne	207
Sława i nienawiść	210

5. Grecja i Macedonia

Struktury polityczne	220
Organizacja prowincji	220
Ludy i miasta	221
Związki i <i>koina</i>	228
Upadek i odbudowa	233
Upadek gospodarczy	233
Próby odbudowy rolnictwa i ich ograniczenia	237
Odradzanie się miast	241
Rządy notablów	243
Przykład ateński	243
Sparta: między tradycją i zmianami	248
Odbudowa gospodarki miejskiej	251
Korynt	252
Ateny	255

6. Tracja i Mezja Dolna

Warunki geograficzne i ludność	263
Życie plemienne i życie wiejskie w Tracji	265
Rozwój urbanizacji w Tracji	270
Mezja Dolna – prowincja wojskowa	274
Miasta greckie wybrzeża czarnomorskiego	278

7. Prowincje Azji Mniejszej

Ustanowienie prowincji anatolijskich	284
i ich organizacja	284
Organizacja prowincjonalna i obrona	284
<i>Koina</i> i <i>conventus</i>	287
Mozaika etniczna	290
Grecy	290
Ludność rodzima	291
Ludność napływowa	294
Rzymianie i Italikowie	294
Ludność irańska	297
Żydzi	298
Gospodarka i społeczności wiejskie	300
Warunki naturalne a rozwój produkcji	300
Kwestia własności	302
Siła robocza i użytkowanie ziemi	310

Życie na wsi	316
Warunki mieszkaniowe	316
Niedole chłopów	317
Społeczności wiejskie	320
Wieś staje się miastem	322
Triumf cywilizacji miejskiej	324
Zakończenie urbanizacji	325
Szybka odbudowa	329
Podstawy gospodarki miejskiej	333

8. Syria i Arabia

Kraje i ludzie	340
Różnorodność krajobrazów	340
Ludność semicka	343
Aramejczycy i Arabowie	343
Grecy	347
Przybysze z Zachodu i cudzoziemcy	347
Sposoby administrowania	348
Sytuacja wsi	353
Rolnictwo śródziemnomorskie	353
Własność i eksploatacja ziemi	355
Posiadłości cesarskie	355
Ziemie świątynne	357
Własność prywatna	358
Wsie i społeczności wiejskie	361
Nomadzi	365
Świat miast	368
Nierównomierność urbanizacji	368
<i>Koina</i> oraz <i>conventus</i>	372
Status i przywileje	374
Życie obywatelskie, życie miejskie	375
Gospodarka miast	384
Bogactwo rzemiosła	384
Tradycje handlowe	387

9. Żydzi we wschodniej części basenu Morza Śródziemnego

Żydzi palestyńscy a władza do 66 r.	392
Władza Herodów	392
Judea pod administracją bezpośrednią	396
Żydowskie swobody i organizacja Judei	398
Podłoże powstania	401
Struktury agrarne i hierarchia społeczna	401
Obciążenia podatkowe	403

Aspiracje do stworzenia własnego państwa	404
Rozbójnicy i buntownicy do 66 r.	407
Wielkie powstanie (66–74)	411
Judea po 70 r.	414
Reorganizacja Palestyny	414
Nowa organizacja judaizmu	416
Prowincja Judea do 132 r.	419
Powstanie Bar Kochby (132–135)	421
Od Antonina Piusa do końca epoki Sewerów	424
Diaspora na Wschodzie rzymskim	428
Rozproszenie i osiedlanie się w nowych miejscach	428
Żydzi a cesarz	430
Żydzi w miastach	432
Synagoga a hellenizm	436
Diaspora a Jerozolima	438
Żydzi a nie-Żydzi	439
Powstanie w latach 115–117	442
Diaspora za Antoninów i Sewerów	444

10. Egipt

Status i administracja Egiptu	452
Administracja centralna	452
Epistrategie i nomy	456
Administracja <i>chory</i>	458
Ludność	461
Obywatele rzymscy	464
Imigranci rzymscy	464
Grecy posiadający obywatelstwo rzymskie	464
Żołnierze i weterani	465
Grecy	466
Obywatele	467
Grecy z <i>chory</i>	467
Ludność tubylcza	468
Eksploatacja Egiptu	469
Własność ziemiska i status podatkowy ziemi	470
Rodzaje produkcji rolnej	473
Uprawa i gospodarowanie	474
Dochody z ziemi a system podatkowy	476
Wspólnota wiejska czy jednostka podatkowa?	481
Rozwój życia miejskiego: metropolie	483
Instytucje typu miejskiego	483
Budownictwo monumentalne i życie kulturalne	486
Funkcje ośrodka miejskiego	488
Aleksandria i miasta	490
Instytucje miejskie	490

Budownictwo monumentalne	491
Schyłek centrum kulturalnego	492
<i>Emporion</i> świata	493
Opór wobec Rzymu	495
Rozruchy w Aleksandrii	496
<i>Boukoloi</i> i apokalipsa	497

11. Życie religijne

Tradycyjne kultury greckie	502
Bogowie miasta	503
Prestiż wielkich sanktuariów	505
Kultury misteryjne i bogowie zbawcy	507
Greccy bogowie uzdrowiciele i bogowie zbawcy	508
Asklepios	508
Eleuzis i kultury misteryjne	510
Dionizos: od ekstazy do nieśmiertelności	512
Izyda i bogowie egipscy	515
Kybele i Attis	521
Syryjscy bogowie zbawcy	525
Popularność bóstw żołnierskich	528
Kultury lokalne	529
Bogowie anatolijscy	530
Bogowie i kultury w Syrii i Arabii	533
Życie religijne w Egipcie rzymskim	541
Zakończenie	
Słownik terminów greckich i łacińskich	549
Wykaz skrótów	558
Wykaz skrótów imion autorów starożytnych i tytułów ich dzieł	562
Bibliografia	566
Bibliografia polska (oprac. Krzysztof Nawotka)	622
Zestaw map	658
Indeks osobowy	665
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	678
Indeks rzeczowy	697